

УДК 747:[725.1:364-5]:355.11

ВИЗНАЧЕННЯ НОВІТНИХ ТЕНДЕНЦІЙ В ДИЗАЙНІ ІНТЕР'ЄРУ РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ ДЛЯ ВІЙСЬКОВИХ

ШМЕЛЬОВА-НЕСТЕРЕНКО Олександра, ТЕРЛЕЦЬКА Наталія,
СОКИРКО Катерина

Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна
n.terletska12@gmail.com, alexpissenlit@gmail.com

У роботі розглянуто проблеми та актуальність проектування інтер'єрів реабілітаційних центрів. Визначено особливості внутрішньої просторової організації та дизайну реабілітаційних центрів. Виявлено шляхи формування сучасного, високотехнологічного та комфортного інтер'єру реабілітаційних центрів для військових.

Ключові слова: *дизайн інтер'єру, реабілітаційний центр, реабілітація для ЗСУ, новітні тенденції в дизайні інтер'єру.*

ВСТУП

За останній рік в країні з'явилася незліченна кількість людей, що постраждали від воєнних дій. На сьогоднішній день гостро стоїть питання організації спеціалізованих реабілітаційних центрів для військовослужбовців ЗСУ. Подібні центри мають бути не тільки приміщеннями для прийому пацієнтів профільними фахівцями, а й своєрідними осередками морально-психологічної підтримки та професійної реабілітації. Внутрішній простір об'єктів такого типу за своїми планувально-просторовими та художньо-естетичними характеристиками має бути націлений на створення образу безпечного місця перебування для кожного відвідувача, а також сприяти швидкому фізичному та психологічному відновленню.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Враховуючи актуальність фізіотерапевтичної реабілітації військовослужбовців України, постає завдання провести порівняльний аналіз закордонного та українського досвіду проектування реабілітаційних центрів та визначити сучасні тенденції в дизайні інтер'єрів цього типу закладів.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Реабілітаційні центри – одна з головних складових системи охорони здоров'я. У таких закладах проводиться комплекс заходів з відновлення здоров'я, автономності та працездатності (реабілітація) осіб з обмеженими фізичними і психічними можливостями, набутих результаті перенесених захворювань та травм. Дизайн інтер'єру реабілітаційних центрів відіграє важливу роль у пришвидшенні реабілітації пацієнтів та покращенні їх психологічного стану.

На сьогоднішній день практика створення реабілітаційних центрів в усьому світі знаходиться на підйомі. Комплексна реабілітація хворих полягає у використанні міждисциплінарного підходу із залучанням методик з різних галузей знань, а також спеціалістів різного фаху: лікарів, реабілітологів, психологів, педагогів, допоміжного медичного персоналу, дієтологів, кухарів та інших спеціалістів. Комплексна реабілітація поєднує в собі елементи різноманітної терапії, санаторно-курортного лікування, організації дозвілля та цілеспрямованої виховної роботи.

В сучасних умовах інтер'єр подібних закладів постійно потребує оновлення відповідно до останніх технологічних досягнень, а також психологічних та естетичних потреб суспільства. На території України заклади даного типу здебільшого спроектовані за радянськими нормами та не відповідають сучасним вимогам: коридорна система; колірні рішення зазвичай зводяться до блідих відтінків або суцільного білого кольору, що створює ефект гомогенного середовища та додає відчуття пригніченості; велика кількість ліжок в палатах; відсутність рекреаційних зон, достатньої кількості природнього освітлення та озеленення (рис. 1). Крім того, застарілі норми проєктування та стандарти організації медичних реабілітаційних центрів не відповідають результатам останніх наукових досліджень психотерапевтів, реабілітологів, соціологів та інших спеціалістів цієї сфери.

Рис. 1. Зовнішній вигляд та палати Головного військового клінічного госпіталю при Міністерстві оборони України, Київ, Україна [1]

Головний світовий тренд інтер'єрного дизайну у сфері реабілітації – екопроекти. Сучасні проєкти реабілітаційних центрів поєднують як практичність і функціональність, так і естетику. Інтер'єри розроблені таким чином, щоб зменшити рівень стресу та забезпечити комфорт і спокій. Створення такої атмосфери, як для співробітників, так і для відвідувачів або пацієнтів, реалізоване за допомогою наступних кроків: інтеграція інтер'єру з навколишнім природнім середовищем; застосування принципів екологічного дизайну; наявність зручного тематичного наповнення тощо.

Для прикладу, в центрі політравми та реабілітації Пало-Альто від архітектурного бюро "SmithGroup" (рис. 2), який знаходиться в Каліфорнії, інтер'єр виконаний з використанням екологічних матеріалів, зокрема деревини, також у цьому центрі організовано адаптивне планування кімнат: оптимальне та субоптимальне.

Оптимальне планування передбачає перебування у приміщенні однієї особи із додатковим облаштованим місцем для піклувальниці, таке планування вважається найбільш ефективним, бо забезпечує приватність.

Субоптимальне – розміщення одночасно двох пацієнтів, в результаті чого зменшується контроль над атмосферою у палаті.

Рис. 2. Інтер'єр центру політравми та реабілітації Пало-Альто, "SmithGroup", Каліфорнія, США [2]

ВИСНОВКИ

Визначено основні тенденції в дизайні інтер'єру реабілітаційних центрів для військових:

- приміщення повинні бути спроектовані з урахуванням необхідності створення звичної «домашньої» атмосфери та затишку, оскільки така атмосфера сприймається користувачем як більш дружня і дає цілісний досвід, що сприяє психологічному розвантаженню і зменшує соціальну тривогу, яка може виникати при перебуванні в новому місці.
- адаптивне планування кімнат та інших зон. Пацієнт повинен відчувати, що контролює навколишнє середовище та атмосферу у палаті. Зручне планування з інтуїтивно зрозумілою навігацією.
- оздоблення виконується із застосуванням екологічних матеріалів з різноманітними текстурами, фактурами та кольорами, спрямованими на всі п'ять органів чуття.

ЛІТЕРАТУРА

1. Головний військовий клінічний госпіталь (Україна). *Вікіпедія*. URL: <http://surl.li/hzqxs>.
2. Veterans affairs palo alto polytrauma and blind rehabilitation center. SMITHGROUP. URL: <https://www.smithgroup.com/projects/veterans-affairs-palo-alto-polytrauma-and-blind-rehabilitation-center>.

SHMELOVA-NESTERENKO O., TERLETSKA N., SOKYRKO K. IDENTIFYING THE LATEST TRENDS IN INTERIOR DESIGN FOR REHABILITATION CENTERS FOR MILITARY PERSONNEL

The issues and relevance of designing interiors for rehabilitation centers have been considered. The peculiarities of the internal spatial organization and design of rehabilitation centers have been identified. Ways of forming a modern, high-tech, and comfortable interior of rehabilitation centers for military personnel have been determined.

Key words: interior design, rehabilitation center, rehabilitation for the Ukrainian Armed Forces, the modern trends in interior design.